

Het twaalfde EWRS congres gericht op duurzame onkruidbeheersing; een kort verslag

C. Kempenaar¹ en L. Bastiaans²

¹Plant Research International, Postbus 16, 6700 AA Wageningen; e-mail: C.Kempenaar@plant.wag-ur.nl

²Gewas- en Onkruidecologie, Department Plantenwetenschappen, Wageningen Universiteit, Postbus 430, 6700 AK Wageningen.

Enkele nieuwe ontwikkelingen op het vlak van onkruidbestrijding, een verschuiving naar geïntegreerde onkruidbestrijding en aandacht voor preventie en agro-ecologische systeembenaderingen vielen op tijdens het twaalfde EWRS congres in Papendal eind juni 2002. Hier volgt een kort verslag.

Eind juni 2002 werd in Papendal het twaalfde congres van de European Weed Research Society (EWRS) gehouden. De EWRS is een internationale vereniging met als hoofddoel uitwisseling van kennis op het gebied van ecologie en beheer van onkruiden. Kern van de EWRS zijn een tiental werkgroepen, die regelmatig kleine bijeenkomsten organiseren en in sommige gevallen gezamenlijk onderzoek uitvoeren. Dit laatste gebeurt vooral als het uitvoeren van proeven op een reeks van uiteenlopende locaties duidelijke voorbeelden biedt. De werkgroepen houden zich onder andere bezig met kiemingsbiologie, gewas-onkruidinteracties, biologische bestrijding, fysieke bestrijding en cultuurmaatregelen en de relatie van onkruiden met biodiversiteit. Daarnaast is recent een werkgroep training en opleiding opgericht welke zich bezig houdt met de scholing van onkruidkundigen, onder andere via het ontwikkelen van leermodules op het internet (zie www.ewrs.org). Verder wordt er door de vereniging eens in de

twee-drie jaar een internationaal symposium georganiseerd. Dit jaar werd het congres voor de twaalfde keer gehouden en droeg Nederland zorg voor de organisatie. Tijdens het twaalfde congres waren er 39 voordrachten en 162 posterpresentaties over actuele, onkruidgerelateerde onderwerpen. Ook was er een Open Space bijeenkomst waarin openhartig over nieuwe speerpunten voor het onkruidkundig onderzoek gesproken is. Het congres werd bezocht door 250 personen, voornamelijk uit West en Oost Europa en aangevuld met onkruidkundigen uit Noord-Amerika. Een tiental Nederlandse onkruidkundigen vanuit Wageningen UR (de onderdelen Leerstoelgroep Gewas & Onkruid Ecologie, Plant Research International, IMAG en het Plantaardig Praktijkonderzoek), het Instituut voor Rationale Suikerproductie en de Plantenziektenkundige Dienst hebben, vaak op vrijwillige basis, een grote bijdrage geleverd aan de tot stand koming en het succes van het congres.

Het wetenschappelijke doel van het congres was een overzicht geven van recente ontwikkelingen op het vlak van de onkruidkunde en van gedachten te wisselen over de te ontwikkelen koers in het onkruidbeheer naar de toekomst. De presentaties waren ondergebracht in vier thema's, te weten ontwikkelingen op het vlak van:

1. Beleid,
2. Onkruidbiologie,
3. Geïntegreerd onkruidbeheer,
4. Geïntegreerd gewasmanagement.

Beleid: In veel welvarende landen is het beleid gericht op terugdringing van het gebruik van agrochemicaliën. Alhoewel dit beleid de laatste jaren geleid heeft tot vermindering van onder andere het gebruik van herbiciden, is de landbouw in deze landen nog steeds sterk afhankelijk van deze middelen. Verdere reducties in gebruik en afhankelijkheid worden door velen wenselijk geacht, mede ingegeven door de aanwezigheid van sporen van pesticiden (vaak herbiciden) in grondstoffen voor drinkwater. De vraag is op welke wijze een verminderd gebruik van agrochemicaliën gestimuleerd kan worden. In een aantal landen wordt beleid ontwikkeld voor certificering van landbouwbedrijven. Waarbij de vraag blijft of residu be-

CONGRESSEN

palingen alleen een afdoend criterium voor certificering zijn. Ook een financiële vergoeding voor natuurontwikkeling, waarbij een verminderd chemicaliëngebruik een belangrijke component vormt, is in onderzoek. In veel ontwikkelingslanden worden ongewenste neveneffecten van agrochemicaliën vaak wel onderkend, maar van terugdringing van gebruik is meestal geen sprake, aangezien verhoging van de voedselproductie de belangrijkste zorg is.

Onkruidbiologie

De presentaties onder dit thema betroffen veelal fundamenteel wetenschappelijk onderzoek aan populatiedynamica van onkruiden, genetische diversiteit binnen onkruidpopulaties en gewas-onkruid interacties. Ondanks het fundamentele karakter van het onderzoek bestaat er vaak een duidelijke relatie met onkruidbeheer. Onderzoek aan kieming en opkomst van onkruiden is direct gerelateerd aan bepaling van het optimale tijdstip van bestrijding en bij het concurrentie-onderzoek ligt de nadruk op verbetering van de concurrentiepositie van het gewas middels genetische aanpassing en gewas management. Relatief nieuw is het onderzoek aan de relatie tussen onkruiden en andere biota, met speciale nadruk op de predatie van onkruidzaden.

Daarnaast was er veel aandacht voor ruimtelijke verdeling van onkruiden en stabiliteit van onkruidhaarden in relatie tot de mogelijkheden voor pleksgewijze bestrijding. In dit kader werden ook detectie-technieken van onkruiden besproken. Of directe herkenning gevolgd door bestrijding of pleksgewijze behandeling op basis van digitale kaarten van onkruidhaarden de toekomst heeft, daarover verschilden de deskundigen van mening.

Geïntegreerde onkruidbeheer

De meeste presentaties onder dit thema gingen over minimalisering van het gebruik van herbiciden.

Demonstratie mechanische onkruidbestrijding tijdens veldexcursie

Naast de klassieke benaderingen via verbetering van toedieningstechnieken en gebruik van hulpstoffen was er aandacht voor nieuwe benaderingen zoals lage doseringssystemen (bv. MLHD) en het gebruik van genomics. Onderzoek op het vlak van biologische onkruidbestrijding werd nieuw leven ingeblazen door een stimulerende presentatie op het gebied van de mogelijke interactie van biologische bestrijding met andere bestrijdingsmaatregelen. Mogelijk dat dit de huidige trend binnen Europa, waarbij er weinig aandacht is voor biologische onkruidbestrijding, kan doorbreken. Op het vlak van fysische onkruidbestrijding was er aandacht voor verbetering van de selectiviteit, met name voor toepassing van deze technieken in de gewasrij. Daarnaast werden enkele innovatieve technieken gepresenteerd, waaronder lasersnijden van onkruiden en heetwaterbehandeling.

Geïntegreerde gewasmanagement

In dit thema stond vooral preventie van onkruiden middels cultuurmaatregelen en systeembenaderingen centraal. Mogelijkheden van aangepaste plantverbanden, bodembedekkende gewassen, mengteeltsystemen en gewasgenotypen met een verhoogde con-

currentiekracht werden getoond. Er werd beargumenteerd dat de opties voor onkruidbeheer via een verbeterd gewasmanagement vaak sterk afhankelijk zijn van onder andere klimaat, gewas en socio-economische omstandigheden. Vandaar dat het ontwikkelen van dergelijke systemen maatwerk is. Tevens was er aandacht voor de meerwaarde die (on)kruiden kunnen hebben ter stimulering van biodiversiteit.

Open space

De Open Space werd ingeleid door twee voordrachten. Mevr. Herzberger van de supermarktketen AH vertelde over hun beleid waarbij de vraag van de consument en niet het aanbod van de producent bepaalt wat er in de schappen komt te liggen. Dhr. Rotteveel van de PD sprak over de mogelijkheden en de noodzaak om de resultaten van onkruidkundig onderzoek door te laten klinken in de praktijk en de maatschappij. Onderwerpen die vooral besproken zijn tijdens de Open Space (ieder een kon hier zijn of haar mening laten horen) waren (1) focus van onkruidkundig onderzoek (onder andere meer geïntegreerde benaderingen, interactie met boeren, maak gebruik van bestaande kennis uit oude doos), (2) de rol van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie, (3) gebruik van model-

len, (4) allelopathie, (5) biodiversiteit (zijn er ook goede onkruiden) en (6) pleksgewijze onkruidbestrijding

Excursie

Op de tweede dag van het Congres was er een excursie naar twee locaties van Plantaardig Praktijk Onderzoek in Lelystad en Nagele. Naast een uitleg over mechanische onkruidbestrijding in diverse

gewassen was er in Nagele de mogelijkheid om een grootschalig project op het gebied van randvegetaties en schaalgrootte in relatie tot functionele biodiversiteit te bezoeken. In Lelystad werden de congresdeelnemers langs bestaande proeven geleid en werden diverse mechanische onkruidbestrijders gedemonstreerd. Daarnaast was er volop gelegenheid om onder het genot van een hapje en

een drankje bij te praten met collega's. Voor meer informatie over de presentaties tijdens het twaalfde EWRS congres wordt u verwezen naar de proceedings (EWRS 12th Symposium, Wageningen 2002; ISBN 90-6754-671-2). Het dertiende congres van de EWRS zal in juni 2005 in Bari worden gehouden.

CONGRESSEN

Voor meer informatie over Gewasbescherming, KNPV en lidmaatschap, zie www.gewasbescherming.info e-mail: knpv@plant.wag-ur.nl
Lidmaatschap van de KNPV – Inzenden naar: Postbus 31, 6700 AA Wageningen

 of copie

Ondergetekende meldt zich aan als:	Nederland/België	Overige landen
☐ Gewoon lid van de KNPV	€ 25,-	€ 35,-
☐ Gewoon lid van de KNPV inclusief een abonnement op het EJPP	€ 118,-	€ 128,-
☐ Lid-donateur van de KNPV	€ 65,-	

Na ontvangst door de administratie volgt een acceptgiro.

Naam : _____
 Straat : _____
 Postcode : _____ Plaats : _____
 Land : _____
 Datum : _____ Handtekening : _____